

ĐỀ THI HỌC KÌ 1 – ĐỀ 10**MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 10****BỘ SÁCH: CHÂN TRỜI SÁNG TẠO****Thời gian làm bài: 90 phút****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****I. PHẦN ĐỌC HIỂU (6.0 điểm)**

Đọc văn bản sau:

Câu chuyện kể rằng, vào một ngày nọ thần Bão tố Susanoo trước khi xuống Âm phủ tìm mẹ là thần Izanami, ông đã ghé thăm chị gái của mình và đã ở lại Thiên giới vài ngày.

Trong khi ở thiên giới, ngày nào Susanoo cũng gây náo loạn nơi này. Ông đã phá hủy những con mương, giẫm nát hoa màu của chị gái, gieo không biết bao lời oán thán của những vị thần khác. Nhưng Amaterasu vì nuông chiều em trai đã "nhắm mắt làm ngơ" bỏ qua mọi chuyện.

Vì sự nuông chiều dành cho em trai nên đến một ngày Thần Susanoo đã gây ra đại họa.

Trong một lần say xỉn Susanoo đã ném xác một con ngựa đã bị lột da vào người hầu gái đang dệt vải của chị mình, khiến cho thoi cửi buộc bị bung ra ngoài và đâm xuyên qua người cô gái.

Quá đỗi tức giận và uất ức, Amaterasu đã tự giam mình vào Thiên Nham Cung (hang trời), lấp kín cửa hang không muốn ra ngoài. Bản thân bà là Nữ thần Mặt trời nên hành động đó đã khiến cho thế giới chìm trong bóng tối u ám, sản sinh biết bao tai họa cho nhân gian, các ác thần bắt đầu lộng hành khắp hạ giới.

Không thể để thần Mặt trời mãi giam mình trong hang động, các vị thần đã tụ họp lại để nghĩ cách khiến Amaterasu chịu ra ngoài.

Vị thần Mưu cơ là Taka mi misubi nói: "Thường thường nữ thần Amaterasu lộ dạng mỗi khi nghe tiếng gà gáy, vậy chúng ta cho những con gà trống thật tốt giọng đậu lên đó thay phiên nhau gáy." Việc đó được thực hiện ngay, nhưng vô hiệu. Amaterasu vẫn ở mãi trong Hang Trời.

Thần Muru cơ lại tìm ra kế gọi trí tò mò của nữ thần Mặt Trời. Thần sai một thần thợ rèn làm một tấm gương thật sáng, đặt trước Hang Trời và kêu Thần Sức mạnh Tajikara-wo đứng cạnh đó.

Trên tấm gương thần có treo những chuỗi ngọc trắng hình cánh cung và những đồ lễ tết bằng chỉ bạch, rồi tất cả hát lễ van vái.

Nữ thần của Lễ hội và hạnh phúc Amano Uzume xuất hiện và bắt đầu nhảy múa. Vũ điệu rất mê hoặc, khiến các vị thần cười đùa vui vẻ, không khí bừng lên đầy huyền ảo. Điều này khiến cho Amaterasu – đang ở trong hang động – cảm thấy kỳ quái rồi cất tiếng hỏi:

"Tại sao mọi người có thể cười vui vẻ khi không có ta chứ?"

Amano Uzume nhanh trí trả lời:

"Vì có một vị thần đẹp hơn Người đang ở đây đây!"

Amaterasu tò mò hé cửa nhìn ra ngoài thì thấy hình ảnh mình phản chiếu chói lọi trên tấm gương để phía trước hang. Trong giây phút bà sững sờ ngạc nhiên, vị thần sức mạnh Ameno Tajikarao đã dùng lực mở cửa hang đá đưa Nữ thần Mặt trời Amaterasu ra ngoài rồi nhanh chóng lấp cửa hang lại để nữ thần không thể quay lại được nữa.

Mặt trời đã trở lại với thế gian, sự bình an lan tỏa khắp muôn nơi.

(Theo Thần thoại Nhật Bản)

Chọn đáp án đúng:

Câu 1. Nhân vật chính trong truyện trên là:

- A. Susanoo
- B. Amaterasu
- C. Taka mi misubi
- D. Amano Uzume

Câu 2. Vị thần nào không được kể đến trong câu chuyện trên:

- A. Thần Bảo tổ
- B. Thần Muru cơ

C. Thần Lễ hội và hạnh phúc

D. Thần Điềm Đạm

Câu 3. Vì sao thần Mặt trời trốn trong hang?

A. Vì giận dữ trước hành động náo loạn của người em Susanoo

B. Vì đã có một vị thần đẹp hơn thần Mặt trời xuất hiện

C. Vì công việc quá mệt nhọc

D. Vì không có thần Mặt trời thì mọi người vẫn vui vẻ

Câu 4. Chi tiết thần Mặt trời bỏ trốn khiến "thế giới chìm trong bóng tối u ám, sản sinh biết bao tai họa cho nhân gian, các ác thần bắt đầu lộng hành khắp hạ giới" có ý nghĩa:

A. Là chi tiết thể hiện thần Mặt trời là vị thần không có trách nhiệm với sự sống muôn loài

B. Là chi tiết "đòn bẩy" thể hiện vai trò quan trọng của thần Mặt trời đối với sự sống muôn loài

C. Là chi tiết thể hiện sức mạnh của các vị ác thần

D. Là chi tiết thể hiện sự vô dụng của các vị thần khác

Câu 5. Thần Mặt trời bước ra khỏi hang là vì:

A. Những con gà trống tốt thay phiên nhau gáy khiến thần Mặt trời lộ dạng

B. Các vị thần khác đã đến cửa hang van nài, thuyết phục

C. Thần Lễ hội và các thần khác nhảy múa vui mừng ngoài cửa hang khiến thần Mặt trời tò mò.

D. Thần Bảo tộ Susanoo đã xuống Âm phủ không còn gây họa nữa.

Trả lời các câu hỏi:

Câu 6. Chia bố cục, kể tên các sự việc chính được kể trong truyện.

Câu 7. Phân tích trí tưởng tượng phong phú của người xưa qua một số chi tiết trong truyện.

Câu 8. Truyện thể hiện khát vọng gì của người xưa?

Câu 9. Trí tuệ dân gian được thể hiện trong câu chuyện trên như thế nào?

Câu 10. Hãy chia sẻ về sức hấp dẫn của câu chuyện kể trên.

II. PHÂN VIẾT

Những cố gắng, nỗ lực để có cuộc sống bình an, hạnh phúc cho muôn loài của các vị thần trong câu chuyện trên đã được đền đáp. Em hãy viết bài văn nghị luận về ý nghĩa của sự cố gắng, nỗ lực trong cuộc sống.

-----Hết-----

- Học sinh không được sử dụng tài liệu.
- Giám thị không giải thích gì thêm.

PHẦN I: ĐỌC HIỂU

Câu 1 (0.5đ)	Câu 2(0.5đ)	Câu 3 (0.5đ)	Câu 4(0.5đ)	Câu 5(0.5đ)
B	D	A	B	C

Câu 1. Nhân vật chính trong truyện trên là:

- A. Susanoo
- B. Amaterasu
- C. Taka mi misubi
- D. Amano Uzume

Phương pháp giải:

Đọc kỹ văn bản

Lời giải chi tiết:

Nhân vật chính trong truyện là: Amaterasu - Thần Mặt trời

→ Đáp án B

Câu 2. Vị thần nào không được kể đến trong câu chuyện trên:

- A. Thần Bão tố
- B. Thần Mưu cơ
- C. Thần Lễ hội và hạnh phúc
- D. Thần Điềm Đạm

Phương pháp giải:

Đọc kỹ văn bản

Lời giải chi tiết:

Vị thần không được kể đến trong câu chuyện trên là Thần Điềm Đạm

→ Đáp án D

Câu 3. Vì sao thần Mặt trời trốn trong hang?

- A. Vì giận dữ trước hành động náo loạn của người em Susanoo
- B. Vì đã có một vị thần đẹp hơn thần Mặt trời xuất hiện
- C. Vì công việc quá mệt nhọc
- D. Vì không có thần Mặt trời thì mọi người vẫn vui vẻ

Phương pháp giải:

Đọc kỹ văn bản

Lời giải chi tiết:

Thần Mặt trời trốn trong hang vì Người em Susanoo đã phá hủy những con mương, giẫm nát hoa màu của chị gái, đỉnh điểm là sự việc say rượu, giết chết cô hầu gái. Vì vậy nên thần đã giận dữ trước hành động náo loạn của người em Susanoo

→ Đáp án A

Câu 4. Chi tiết thần Mặt trời bỏ trốn khiến "thế giới chìm trong bóng tối u ám, sản sinh biết bao tai họa cho nhân gian, các ác thần bắt đầu lộng hành khắp hạ giới" có ý nghĩa:

- A. Là chi tiết thể hiện thần Mặt trời là vị thần không có trách nhiệm với sự sống muôn loài
- B. Là chi tiết "đòn bẫy" thể hiện vai trò quan trọng của thần Mặt trời đối với sự sống muôn loài
- C. Là chi tiết thể hiện sức mạnh của các vị ác thần
- D. Là chi tiết thể hiện sự vô dụng của các vị thần khác.

Phương pháp giải:

Đọc kỹ văn bản

Chú ý chi tiết thần Mặt trời bỏ trốn và giải thích ý nghĩa

Lời giải chi tiết:

Chi tiết thần Mặt trời bỏ trốn khiến "thế giới chìm trong bóng tối u ám, sản sinh biết bao tai họa cho nhân gian, các ác thần bắt đầu lộng hành khắp hạ giới" có ý nghĩa: Là chi tiết "đòn bẩy" thể hiện vai trò quan trọng của thần Mặt trời đối với sự sống muôn loài

→ Đáp án B

Câu 5. Thần Mặt trời bước ra khỏi hang là vì:

- A. Những con gà trống tốt thay phiên nhau gáy khiến thần Mặt trời lộ dạng.
- B. Các vị thần khác đã đến cửa hang van nài, thuyết phục;
- C. Thần Lẽ hội và các thần khác nhảy múa vui mừng ngoài cửa hang khiến thần Mặt trời tò mò.
- D. Thần Bão tố Susanoo đã xuống Âm phủ không còn gây họa nữa.

Phương pháp giải:

Đọc kĩ văn bản

Chú ý chi tiết thần Mặt trời bước ra khỏi hang

Lời giải chi tiết:

Lý do: Thần Lẽ hội và các thần khác nhảy múa vui mừng ngoài cửa hang khiến thần Mặt trời tò mò.

→ Đáp án C

Câu 6. Chia bố cục, kể tên các sự việc chính được kể trong truyện.

Phương pháp giải:

Đọc kĩ văn bản

Sau đó rút ra kết luận về bố cục và tên các sự việc chính được kể

Lời giải chi tiết:

Bố cục, sự kiện chính trong truyện:

- Phần đầu: Từ đầu đến lộng hành khắp hạ giới: Vì giận dữ trước hành động náo loạn của em trai, thần Mặt trời bỏ trốn trong hang trời khiến thế giới chìm trong tăm tối, cái ác lộng hành.

- Phần 2: Còn lại: Các vị thần đã tìm cách để thần Mặt trời quay trở lại.

Câu 7. Phân tích trí tưởng tượng phong phú của người xưa qua một số chi tiết trong truyện.

Phương pháp giải:

Đọc kĩ văn bản

Lựa chọn một số chi tiết nổi bật và phân tích

Lời giải chi tiết:

- Chi tiết thần kì: thần Mặt trời bỏ trốn, thế giới chìm trong bóng tối u ám, sản sinh biết bao tai họa cho nhân gian, các ác thần bắt đầu lộng hành khắp hạ giới ; Chi tiết kể về các vị thần tìm cách đưa thần Mặt trời trở về.

- Những chi tiết trên chính là sản phẩm của trí tưởng tượng phong phú. Người xưa đã không chấp nhận quy luật ngày - đêm tuần hoàn mà hình dung ra cảnh tượng tối tăm, hỗn loạn của cả thế giới khi mặt trời một ngày không còn nữa. Vì mặt trời là không thể thiếu với sự sống nhân loại, nên sau khi hình dung ra sự việc đó, người xưa lại tiếp tục sáng tạo nên những chi tiết kể về sự việc đưa thần mặt trời trở lại với thế gian. Sự việc được kể một cách hấp dẫn từ việc sai những con gà gọi thần mặt trời đến việc khơi dậy trí tò mò của thần mặt trời bằng âm nhạc và không khí vui vẻ.. Mọi chuyện được kể như nó đang xảy ra trong thực tế, nhưng hoàn toàn lại là tưởng tượng. Thế mới biết, trí tưởng tượng của con người là vô biên.

Câu 8. Truyện thể hiện khát vọng gì của người xưa?

Phương pháp giải:

Dựa vào phân tích văn bản để đưa ra câu trả lời hợp lý

Lời giải chi tiết:

Truyện thể hiện khát vọng giải thích và chinh phục những hiện tượng thiên nhiên của người xưa. Đồng thời thể hiện khát vọng ấm no, hạnh phúc.

Câu 9. Trí tuệ dân gian được thể hiện trong câu chuyện trên như thế nào?

Phương pháp giải:

Đọc kĩ văn bản

Lời giải chi tiết:

Trí tuệ dân gian trong câu chuyện trên được thể hiện rõ nhất trong sự việc các thần cố gắng tìm cách để đưa thần Mặt trời ra khỏi hang. Để đưa được thần ra khỏi hang, các vị thần đã sai những con gà trống thật tốt. Kế này xuất phát từ hiện tượng tự nhiên là gà gáy mỗi khi trời sáng. Nhưng thần Mặt trời vẫn không chịu ra khỏi hang nên các vị thần phải tìm cách khác. Từ việc nhờ thần thợ rèn làm tấm gương thật sáng, đến việc thần Lễ hội tạo không khí hoạt náo bên ngoài khiến thần Mặt trời tò mò nhìn ra.. Cuối cùng là thần Sức mạnh mở và lấp cửa hang.. tất cả đều logic, đều thể hiện mưu trí khôn khéo của thần Cơ mưu và cũng là trí tuệ của người xưa trong cách giải quyết vấn đề.

Câu 10. Hãy chia sẻ về sức hấp dẫn của câu chuyện kể trên.

Phương pháp giải:

Dựa vào cảm nhận của bản thân để trả lời câu hỏi

Lời giải chi tiết:

Sức hấp dẫn của truyện kể trên được tạo nên bởi nhiều yếu tố: Cách kể chuyện li kì qua những tình tiết logic, hợp lí; các chi tiết kì ảo xuất hiện vừa đủ để câu chuyện vừa hấp dẫn lại không quá hoang đường. Đặc biệt là cách giải quyết sự việc thông minh, gây tò mò của các vị thần trong câu chuyện khi cố gắng đưa nữ thần ra khỏi hang.

II. PHẦN VIẾT

Trong cuộc sống, sự nỗ lực là điều vô cùng quan trọng đối với bản thân mỗi con người. Sự nỗ lực không phải là một điều gì đó quá lớn lao, nó chỉ đơn giản là việc bạn quyết tâm tìm ra đáp án của một bài toán khó, cố gắng đứng lên sau một cú ngã đau, hay đơn giản chỉ là việc bạn cố gắng thức dậy sớm mỗi ngày tập thể dục,... Chỉ đơn giản vậy thôi, không cần quá lớn lao, to tát nhưng sự nỗ lực lại mang ý nghĩa vô cùng to lớn trong cuộc sống của mỗi người.

Khi bạn nỗ lực vươn lên, vượt qua giới hạn ban đầu của bản thân đó là lúc phần người trong bạn cũng lớn dần lên. Khi này ý chí, sức mạnh tiềm tàng trong bạn như một mầm non đang trỗi dậy mạnh mẽ mang đến một sức sống lớn lao. Khi bạn mang trong mình sự nỗ lực không ngừng, ấy là lúc bạn đang khẳng định với cả thế giới rằng “tôi có thể làm được”, lúc đó bạn sẽ khám phá ra khả năng tiềm tàng trong con người mình lớn đến đâu, sức mạnh của bạn lớn đến đâu. Và khi này tư duy của bạn sẽ hoàn toàn thay đổi, bạn sẽ không còn cảm thấy quá sợ hãi khi đối diện với những vấn đề tương tự khác, khi này thái độ, tư duy của bạn sẽ hoàn toàn

thay đổi. Không những thế, sự nỗ lực vươn lên còn là động lực, là một bước đệm vững chãi cho những thành công sau này của bạn.

Khi bạn nỗ lực vươn lên bạn sẽ biết bản thân mình còn yếu kém ở đâu và cố gắng để khắc phục nó. Sự nỗ lực giống như một mũi tên giúp bạn tới được đích đến của khát khao, của đam mê. Thử hỏi nếu không có sự nỗ lực thì liệu Edison, Bill Gates, hay các nhà thành danh khác có chạm được đến nấc thang danh vọng của cuộc đời mình không? Tôi vô cùng tâm đắc với một câu nói của Tổng thống Mỹ Theodore Roosevelt “Chưa từng có ai trong lịch sử nhân loại sống một cuộc sống thanh nhàn ngày hôm nay mà đáng để mọi người nhớ tên cả”. Đúng vậy, sự nỗ lực hôm nay của bạn là thứ sẽ khiến người ta nhớ bạn, biết bạn là ai. Bản thân mỗi người ngay lúc này đây cần nỗ lực không ngừng, hãy luôn tâm niệm rằng “đừng lựa chọn an nhàn khi bản thân còn có thể cố gắng”.

Hãy biết phá vỡ đi giới hạn của bản thân để tiến về phía trước. Bên cạnh những người luôn luôn cố gắng, nỗ lực không ngừng thì ngày nay một bộ phận giới trẻ sống chỉ biết dựa dẫm vào người khác, sống không có mục tiêu, đam mê, ước mơ. Chúng ta cần loại bỏ đi lối tư duy này và luôn cố gắng để bản thân mình tốt hơn qua từng ngày.

Loigiaihay.com